

Bedensel Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin COVID-19 Salgını Döneminde Acil Uzaktan Eğitim Deneyimleri ve Ders Kazanımlarını Sağlamaya Yönelik Bireysel Çözümleri

Fatma İlker KERKEZ¹, Serpil SOY²

1Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID ID:0000-0002-5485-1834

2Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, ORCID ID:0000-0002-9658-9889

Öz

Bu çalışmada ortaokul bedensel eğitimi ve spor öğretmenlerinin COVID-19 salgını döneminde acil uzaktan eğitim deneyimlerinin ve ders kazanımlarını sağlamaya yönelik geliştirdikleri bireysel çözümlerin derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma betimsel modelde nitel araştırma desenlerinden yorumlayıcı fenomenoloji desenindedir. Araştırmada olasılıksız örnekleme stratejilerinden amaçlı örnekleme tercih edilmiştir. Örneklem 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görevli üç kadın üç erkek olmak üzere toplam altı bedensel eğitimi ve spor öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcılar ile 2020-2021 Bahar yarıyılında sanal ortamda yarı yapılandırılmış bireysel görüşme yapılmıştır. Görüşmelerde katılımcıların uzaktan eğitim dönemindeki deneyimlerine ve öğrencileri ders kazanımlarına ulaştırabilmek için geliştirdikleri bireysel çözümlere odaklanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda süreçte karşılaşılan sorunların daha çok sistemsel ve teknolojiye erişimdeki sıkıntılardan kaynaklandığı görülmektedir. Sürecin yönetilmesinde sadece öğretmenlerin değil öğrenci ve aile tutumlarının da önemi anlaşılmıştır. En önemli sonuç ise bedensel eğitimi ve spor öğretmenlerinin hızlı uyum süreci ve geliştirdikleri çözümlerle acil uzaktan eğitim sürecini başarıyla yönettikleridir. Bedensel eğitimi ve spor öğretmenlerinin acil uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları ve kazanımlara ulaşmada olumlu sonuçlar veren uygulamalar olan teorik konuların teknoloji ile daha kalıcı öğrenilmesi ve öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesi yüz yüze eğitimde de sürdürülmelidir.

Orijinal Makale

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 19.03.2022

Kabul Tarihi: 21.06.2022

Online Yayın Tarihi: 23.06.2022

Anahtar kelimeler: Bedensel Eğitimi, öğretmen, acil uzaktan eğitim, deneyim, COVID-19.

Experiences of Physical Education Teachers in the Emergency Distance Education and Individual Solutions to Provide Lesson Gains During the COVID-19 Pandemic Period

Abstract

This research aims to examine in depth the individual solutions developed by secondary school physical education and sports teachers to provide emergency distance education experiences and course gains during the COVID-19 epidemic. The research is in the descriptive model and in the interpretative phenomenology design, one of the qualitative research designs. Purposeful sampling, one of the non-probability sampling strategies, was preferred in the study. The sample consists of six physical education and sports teachers, three women and three men, working in secondary schools affiliated with the Directorate of National Education in the 2020-2021 academic year. Semi-structured individual interviews were held with the participants in the virtual environment during the 2020-2021 Spring semester. The interviews focused on the experiences of the participants during the distance education period and the individual solutions they developed to reach the course gains of the students. Descriptive and content analysis were used in the study of the data. As a result of the research, it is seen that the problems encountered in the process are mostly caused by the difficulties in accessing the system and technology. The importance of not only teachers but also student and family attitudes in the management of the process has been understood. The most important result is that physical education and sports teachers successfully manage the emergency distance education process with the rapid adaptation and solutions they have developed. The practices that physical education and sports teachers use in the emergency distance education process and that give positive results in reaching the achievements (learning the theoretical subjects more permanently with technology and developing the students' creativity) should also be continued in face-to-face education.

Original Article

Article Info

Received: 19.03.2022

Accepted: 21.06.2022

Online Published: 23.06.2022

Keywords: Physical Education, teacher, emergency distance education, experience, COVID-19.

GİRİŞ

Uzaktan eğitim; öğretici ve öğrenenin zaman ve mekândan bağımsız olarak, öğrenme-öğretme faaliyetlerini teknolojik cihazlar aracılığıyla gerçekleştirdiği bir sistemdir (Moore, 1991). Günümüzün giderek artan "çevrim içi" dünyasında, e-öğrenme yalnızca eğitimin yaygınlaştırılmasında değil, aynı zamanda öğrenme deneyimlerini zenginleştirmede ve zaman-mekân engellerini aşmada alternatiflerden biri haline gelmiştir (Elango, Gudep ve Selvam, 2008). Çevrim içi ortam çoğunlukla ses, video, bilgisayar ve internetin olduğu teknolojik içerikler vasıtasıyla kurulmaktadır (Roffe, 2004). İnternet ve teknolojik araçlar, uzaktan eğitim yoluyla eğitime erişimi artırır, öğrenciler için bir bilgi ağı sağlar, öğretmen eğitimini destekler ve kaliteli eğitim materyallerinin mevcudiyetini genişletir ancak, uygulama önemli ölçüde zaman, kaynak ve çaba gerektirmektedir.

Acil uzaktan eğitim ise Bozkurt (2020) tarafından eğitim ile ilgili tüm paydaşların acil durumlarda eyleme geçme aşaması olarak tanımlanmıştır. COVID-19 salgınının ilan edilmesinden sonraki ikinci aydan itibaren dünyadaki birçok ülkede eğitim kurumlarının geçici olarak kapatılması ve eğitimin aksamaması için yapılan uygulamaları uzaktan eğitim değil acil uzaktan eğitim olarak tanımlamak daha yerindedir (Bozkurt, 2020; Hodges vd., 2020). Bu geçişin öğretmenler ve öğrenciler için ani bir şok olduğu, en hazırlıklı olanların bile bu ani uyum gerekliliğinden etkilendiği ifade edilmiştir (Chiemeke & Imafidor, 2020).

Salgın Sürecinde Dünyada Eğitim

Salgın sebebiyle dünya genelinde pek çok ülkede en fazla etkilenen sektörler sağlık ve eğitim olmuştur. Birleşmiş Milletler Ağustos ayı raporunda (UNO, 2020) COVID-19 salgınının dünya çapında 190'dan fazla ülkede 1,6 milyardan fazla öğrenciyi etkilemek suretiyle tarihteki en büyük eğitim sistemi aksamasına neden olduğu kaydedilmiştir. Çoğu ülkede salgın sürecinde; eğitim ve öğretimin kesintiye uğramaması ve en az hasarla atlatılması için çevrim içi öğrenme platformları kullanılarak öğretmenlerin ve öğrencilerin evden çalışmalarını gerektirmiştir (Crawford vd., 2020). Acil uzaktan eğitime erişim konusunda ülkelerin ekonomik düzeyleri ve gelişmişlik durumları belirgin farklılıklar yaratmıştır. İnternet altyapısının ya da televizyon programlarının kullanıldığı uzaktan eğitim faaliyetlerine devam eden ülkeler olmuştur (Yılmaz vd., 2020). Çin'de çevrim içi eğitim platformları, Fransa'da "sınıfım evde" isimli sanal sınıflar oluşturularak acil uzaktan eğitim faaliyetlerine geçilmiştir. Endonezya'da COVID-19 salgını sırasında okulların kapanmasının 45,5 milyon okul öğrencisini ve 3,1 milyon öğretmeni çevrimiçi öğretme ve öğrenmeye bağımlı hale getirdiği belirtilmiştir (Mailizar vd., 2020). Norveç ve Amerika ülkeleri için yapılan bir araştırmada öğretmenlerin büyük çoğunluğunun salgın öncesinde çevrim içi öğretim deneyimleri olmamasına rağmen süreci yönetme konusunda başarılı oldukları belirtilmiştir (Gudmundsdottir & Hathaway, 2020).

Salgın Sürecinde Türkiye'de Eğitim

Türkiye'de, COVID-19 salgınının olumsuz etkilerini aza indirmek ve salgının yayılımını engellemek amacı ile ilkokul, ortaokul, liseler ve yükseköğretim kurumlarında 12 Mart 2020'de yüz yüze eğitime ara verilmiş, 23 Mart 2020 tarihinde temel eğitimde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) TV aracılığıyla acil uzaktan eğitim başlamıştır. Bu kapsamda 7.783.213 öğrenci ve 1.030.516 öğretmen EBA'yı aktif olarak kullanmış, canlı sınıf uygulamalarında da

5.954.174 canlı ders yapılmıştır (YEGİTEK-MEB, 2020). Okulların kapanmasını takiben iki hafta içinde Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) işbirliğinde üç yeni televizyon kanalı kurulmuş ve “canlı ders” çekimleri yapılmıştır. MEB, Türkiye'deki başlıca GSM operatörleri ile işbirliği yaparak öğrencilerin 8 GB'a kadar ücretsiz internete erişebilmesini sağlamıştır. Bu süreçte EBA üzerinden öğretmenlerin hizmet içi gelişim programları, Lise Giriş Sınavı'na (LGS) ve Üniversite Giriş Sınavı'na (YKS) katılacak öğrenciler için canlı dersler de yapılmıştır (Özer, 2020).

MEB, öğrencilerin ve velilerin psikolojik dayanıklılıklarını desteklemek için telefon aracılığıyla danışmanlarla doğrudan iletişim kurulan bir psikososyal destek hattını hayata geçirmiştir.

Tüm eğitim kademelerinde tüm düzeylerin tam zamanlı eğitime başladığı 6 Eylül 2021 tarihine kadar uzaktan eğitim süreci sürdürülmüş, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'ndan 2. dönem konularının kaldırılmış, ortaokul öğrencilerinin sınavı iptal edilmiş, lise öğrencilerinin sınavları ertelenmiştir. Sonuç olarak salgın sürecinde MEB, öğrencileri akademik ve sosyal açıdan destekleyen bir uzaktan eğitim sistemi kurmuş, psikososyal destek sistemini hayata geçirmiştir (Özer, 2020).

COVID-19 Salgını Döneminin Eğitime Etkisi

Literatürde salgının eğitime etkilerini ele alan çalışmalar mevcuttur. Joshi ve diğerleri (2020) öğretmenlerin evlerinden eğitim vermek için bilgisayar, internet ve mikrofon gibi teknik altyapıya sahip olmalarının gerekliliğini vurgulamıştır. Karşılaşılan herhangi bir teknik zorluk durumunda öğretmenlere sunulabilecek doğrudan teknik destek bulunmadığını ve aile üyelerinin ders ortamına sık sık dâhil olmaları nedeniyle dikkat dağınıklığı yaşadıklarını belirtmiştir. Arora ve Srinivasan (2020) çevrim içi öğretimde öğretmenlerin karşılaştığı başlıca zorluklar olarak; ağ sorunları, derse az sayıda katılım, farkındalık eksikliği, ilgi eksikliği, kişisel temas ve etkileşim eksikliğini tanımlamıştır. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü-UNESCO (2020) Ağustos ayı raporunda acil uzaktan eğitimin gerçekleştirilme oranı yüksek gelirli ülkelerde yaklaşık % 80-85, düşük gelirli ülkelerde % 50'den düşük gösterilmiştir. Bu farkın sebebi; düşük gelirli ülkelerin elektrik gibi temel ev hizmetlerine sınırlı erişimi, teknoloji altyapı eksikliği, öğrenciler, ebeveynler ve öğretmenler arasında düşük dijital okuryazarlık seviyeleri olarak belirtilmiştir. Benzer şekilde Zhang (2020) uzaktan eğitimin gelişmekte olan ülkelerde daha zor olduğunu ve sebebini birçok ebeveynin eğitim seviyelerinin düşük olması olarak açıklamıştır. Bunun yanında gelişmekte olan ülkelerdeki tüm öğrenciler için Bilgi ve İletişim Teknolojisi (BİT) altyapıları, bilgisayar, radyo ve televizyon gibi cihazlara erişimin mümkün olmadığını ifade etmiştir. Di Pietro ve diğerleri (2020) uzaktan eğitimin birçok öğrencinin evdeki ekipmana erişiminin olmadığı yoksul aileleri etkilediğini belirtmiştir. Tadesse ve diğerleri (2020) kırsal alanlardaki okulların uzaktan eğitim vermek için gereken uygun dijital altyapıdan yoksun olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, teknoloji ve eğitim kaynakları açısından özel ve devlet okulları arasında önemli bir farklılığın olduğunu, öğrencilerin dijital teknoloji ve eğitim materyallerine eşit erişimi olmadığını vurgu yapmıştır. Başaran ve diğerleri (2020) uzaktan eğitimin getirdiği olumsuzlukları; yaşanan teknik aksaklıklar sebebiyle derse girişte sorunlar yaşanması, etkileşimin kısıtlılığı ve öğrencilerin derse aktif katılmaması şeklinde ifade etmiştir. Tadesse ve Muluye, (2020) hemşirelik, laboratuvar çalışmaları, spor, müzik ve sanat kursları gibi aktif

eğitimlerin çevrim içi öğrenme yöntemleriyle öğretilmesi ve öğrenilmesinin zor hatta imkânsız olduğunu vurgulamıştır. Avustralya’da okulların uzaktan eğitime geçişteki başarısızlığının öğretmenlerin teknoloji kullanmadaki öz güven eksikliği yaşamalarından kaynaklandığı ifade edilmiştir (Flack vd., 2020).

COVID-19 Salgını Sürecinde Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Beden eğitimi ve spor dersinin içeriğinin aktif hareket ve sağlığı içermesine bağlı olarak dersin işlenmesi acil uzaktan eğitimle daha zor hale gelmiştir. Yüz yüze eğitimle sahip olunan deneyimlerin aktarılmasında sınırlılıklar oluşmuştur. Okullarda beden eğitimi ve spor dersi, çocuklarda ve gençlerde fiziksel becerilerin geliştirilmesi ve fiziksel aktivitenin sağlanması için temel toplumsal kurumdur. Pek çok çocuk beden eğitimi programları ve okul sonrası etkinlikler aracılığıyla fiziksel olarak aktif olmaktadır (Talbot, 2001). Beden eğitimi ve spor gençlerin bilinçli yaşam tarzı seçimleri yapmalarına, hareket becerilerinde yeterlilik geliştirmelerine ve fiziksel aktiviteye ömür boyu katılımlarına teşvik olabilecek dersi kapsamaktadır (Morgan vd., 2005; Bailey, 2006). Bu bağlamda beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı; yapılandırmacı yaklaşım ile öğrencilerin yaparak-yaşayarak aktif öğrenme etkinliklerine katılmaları ve süreçte ne kadar gelişme sağladıklarının farkında olmaları hedeflenerek oluşturulmuştur. Dersin özel amaçları Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programında (2018) ayrıntılı biçimde tanımlanmış olup öğrencilerin hayatları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmaları amaçlanmaktadır (MEB, 2018). Yüz yüze eğitimin olanaksız olmasıyla alternatif olarak gündeme gelen acil uzaktan eğitim ortamının teknolojik içerikler vasıtasıyla kurulması, fiziksel müdahalenin etkin olduğu beden eğitimi ve spor derslerinin yeni boyutta sürdürülmesini gerektirmiştir.

Dijital çözümler, teorik dersler için kısmen etkili olabilmektedir. Ancak beden eğitimi ve spor gibi sağlığı ilgilendiren uygulama içerikli derslerde yeterli öğretim modellerine, etkili öğretim uygulamalarına ve destekleyici bir öğrenim ortamına ihtiyaç duyulduğu açıktır. Literatürde çevrim içi beden eğitimi ve spor derslerinin etkinliği ve potansiyeli ile ilgili önceki çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin salgın sürecinde uzaktan eğitimle gerçekleştirdikleri beden eğitimi ve spor dersleri kazanımlarını sağlamaya yönelik çözüm önerilerini ve sürece dair deneyimlerini derinlemesine incelemektir. Aşağıdaki sorulara yanıt aranması bu çalışmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır;

1. Uzaktan eğitim sürecinde teknoloji kullanımı ve erişimi ile ilgili düşünceleri nelerdir,
2. Uzaktan eğitim süreci düşünüldüğünde öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına ulaşma düzeyi hakkındaki görüşleri nelerdir,
3. Uzaktan eğitim süreci düşünüldüğünde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ders kazanımlarını sağlamaya yönelik bireysel çabaları, öğrencilerdeki değişimler nelerdir,
4. Uzaktan eğitim sürecinde ailelerin etkisi nedir,
5. Uzaktan eğitim sürecinin başarılı yönetilebilmesi adına beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma desenlerinden yorumlayıcı fenomenoloji desenindedir. Bu çalışmayı nitel yapan genel yerine istisnai olanla ilgilenmektir (Coşkun, 2019). Bu çalışmada öğretmenlerin COVID-19 Salgını döneminde uzaktan eğitim deneyimleri ve geliştirdikleri çözümler ortaya konmak istenmiştir. Bu nedenle nitel araştırma desenlerinden yorumlayıcı fenomenoloji tercih edilmiştir. Yorumlayıcı fenomenoloji; kişisel yaşanmış deneyimlerin ayrıntılı incelemelerini sağlamayı amaçlayan nitel bir yaklaşımdır. Önceden var olan teorik önyargılar tarafından ön görülenden ziyade, kendi terimleriyle yaşanmış deneyimin bir açıklamasını üretir ve insanlar anlam yaratan organizmalar olduğu için bunun yorumlayıcı bir çaba olduğunu kabul eder (Smith & Osborn, 2015). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin COVID-19 Salgını döneminde uzaktan eğitim deneyimleri ve öğrencilerini ders kazanımlarına ulaştırmak için ürettikleri çözümleri ve çabalarını incelemeyi amaçlayan bu araştırmanın hedefine ulaşmak için fenomenoloji uygun bir yöntemdir.

Araştırma Grubu

Çalışmada olasılıksız örnekleme stratejilerinden amaçlı örnekleme tercih edilmiştir. Amaçlı örnekleme araştırmacının keşfetmek, anlamak, iç gözü kazanmak istediği ve çoğu şeyin öğrenilebileceği bir örnekleme seçiminin zorunlu olduğu varsayımına dayanır (Merriam & Grenier, 2019). Örneklem 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Muğla Menteşe İlçe Milli Eğitime bağlı ortaokullarda görevli uzaktan eğitim sürecinde aktif görev yapan öğretmenlerden üç kadın üç erkek olmak üzere toplam altı beden eğitimi ve spor öğretmeninden oluşmaktadır.

Tablo 1: Çalışma grubuna ait tanımlayıcı bilgiler

Katılımcılar	Yaş	Cinsiyet	Meslek Yılı
K1	64	Kadın	35
K2	42	Kadın	9
K3	39	Kadın	8
K4	51	Erkek	25
K5	47	Erkek	23
K6	40	Erkek	16

Veri Toplama Süreci

Araştırmada veriler yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Görüşme tekniğinin en büyük ayrıcalığının, bireylerin düşüncelerini kendi perspektifleriyle ve kendi cümleleriyle ifade edebilmesi olarak gösterilmiştir (Koca, 2017). Çalışmada katılımcılar ile 2020-2021 Bahar yarıyılında sanal ortamda Zoom uygulaması üzerinden bireysel görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin yapılacağı gün ve saatler katılımcılar tarafından seçilmiştir. Görüşmeler çevrim içi ortamda uygulanırken araştırmacıların ve katılımcıların tamamen yalnız ve sessiz bir ortamda olması sağlanmıştır. Görüşme sırasında birinci araştırmacı tarafından tanımlayıcı bilgilerden yaş ve mesleki kıdem sorulmuştur, daha sonra çalışmanın amacına yönelik olarak önceden hazırlanan sorular sorulmuştur, her iki araştırmacı tarafından

daha ayrıntılı bilgi almak amacıyla ek sorular da yöneltilmiştir. Görüşmeler ortalama 40 dk. sürmüştür ve kaydedilmiştir. Görüşmeler sırasında her iki araştırmacı da alan notları almıştır.

Verilerin Analizi

Nitel araştırmalarda karmaşık ve zor bölüm olan veri analiz sürecinin daha kolay ve yönetilebilir olabilmesi için araştırmada Bogdan ve Biklen (2007) tarafından önerilen bazı adımlar izlenmiştir.

Zoom uygulaması ile gerçekleştirilen görüşme kayıtları araştırmacılar tarafından birbirinden bağımsız olarak bilgisayar ortamında yazıya aktarılmış ve incelenmiştir (deşifre). Yazıya aktarırken sözel ifadeler dışında duraksama, gülme gibi araştırma konusuyla duygusal ifadeler de kaydedilmiştir. Daha sonra nitel veri analizinde takip edilmesi gereken en önemli adımlardan biri olarak tanımlanan veri aşinalığı (Çelik vd., 2020) oluşturmak için tüm veriler araştırmacılar tarafından tekrar-tekrar okunmuştur. Sonraki aşama metne dönüştürülen verinin anlamlı parçalara ayrılması işlemi olan kodlama olmuştur. Sonra araştırmacılar bir araya gelerek kodlamalara ilişkin karşılaştırmalar yapılmış ve tüm kodlarda uyuma ulaşılmıştır.

İnandırıcılık ve Etik

"İnsan denekler" ile yapılan araştırmalarda geleneksel resmi etik ilkelerine iki konu hâkimdir: bilgilendirilmiş onam ve katılımcıların zarardan korunması. Bilgilendirilmiş onam ile katılımcılar araştırmanın doğasını ve içerdiği tehlikeleri ve yükümlülükleri anlayarak araştırma projelerine gönüllü olarak girerler. Katılımcıların zarardan korunması ise katılımcıların elde edebilecekleri kazançlardan daha büyük risklere maruz kalmaması yoluyla sağlamaya çalışılır (Bogdan ve Biklen, 2007). Literatür incelendiğinde farklı düşünsel geleneklere mensup nitel araştırmacıların nitel çalışmaların niteliğini artırıcı farklı ölçütler önerdikleri görülmektedir (Arastaman vd, 2018; Başkale, 2016). Buna göre iç geçerliği ifade eden sonuçların inandırıcılığı için; uzun süreli etkileşim, araştırmacı önyargılarını azaltma, katılımcı teyidi, üçgenleme yöntemlerinden bahsedilmiştir. Dış geçerliği ifade eden sonuçların

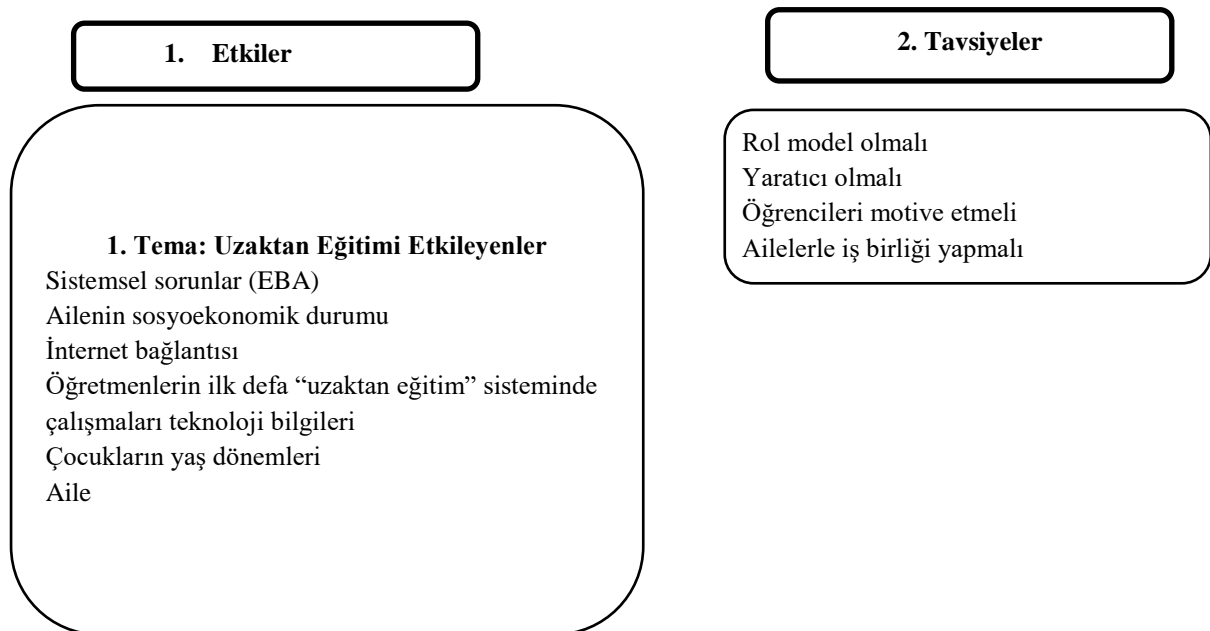
diğer kişi ve durumlara aktarılabilmesi için; amaçlı örneklem, dâhil etme/dışlama kriterlerinin ifade edilmesi, ortamın ayrıntılı tanıtımı gibi yöntemler yer almaktadır. Çalışma benzer koşullarda benzer katılımcılarla tekrarlandığında sonuçların benzerliği yani güvenilirlik için; denetleme yolu, literatür, araştırma yöntemlerinin ayrıntılı tanıtımı, üçgenleme, başka bir araştırmacının süreç ve sonuçları incelemesi yöntemleri mevcuttur. Objektiflik için ise araştırmacı önyargılarını azaltma önerilmiştir. Bu kapsamda çalışmada niteliği artırmak amacıyla yapılan işlemler sıralanmıştır. Çalışmada Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmaları Etik Kurulundan onay alınmıştır (Tarih: 30.03.2021/Karar No: 118). Görüşmelerden önce katılımcılar bilgilendirilmiş onam formu ile çalışma hakkında bilgilendirilmiştir. Görüşmelerin yapılacağı gün ve saatler katılımcılar tarafından seçilmiştir. Görüşmeler çevrim içi ortamda uygulanırken araştırmacıların ve katılımcıların tamamen yalnız ve sessiz bir ortamda olması sağlanmıştır. Görüşme kayıtlarının yazıya aktarılması sırasında kişisel verilerin korunması için katılımcılar K harfi ile (K=Katılımcı) görüşülme sırasına göre kodlanmıştır.

Araştırmada verilerin güvenilirliğinin sağlanması için iki araştırmacı tarafından birbirinden bağımsız olarak kodlanmış daha sonra karşılaştırma yapılarak ortak görüş tespit edilmiştir (Perreault & Leigh, 1989). Kod ve kategoriler oluşturmanın yanında “doğrudan alıntılama” yapılarak ifadelerin daha net anlaşılması sağlanmıştır. Temaların tespitinde ilgili yazıdan yararlanılmıştır. Araştırmanın tasarımı, verilerin seçimi, çözümlenmesi sürecinde tam yansızlık ilkesi benimsenmiş ve yürütülmüştür.

BULGULAR

Araştırma sonucunda etkiler ve tavsiyeler şeklinde iki ana kategoriye ulaşılmıştır. Etkiler kategorisinin temaları Uzaktan Eğitimi Etkileyenler ve Uzaktan Eğitimin Etkileri şeklindedir. Uzaktan eğitimin etkileri de olumlu ve olumsuz olarak iki tema altında görülmektedir. İkinci ana kategori ise beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uzaktan eğitim sisteminde beden eğitimi ve spor dersine yönelik önerilerinden oluşan Tavsiyeler kategorisidir.

Şekil 1: Kategori ve Temalar

2. Tema: Uzaktan Eğitimin Etkisi

A. Olumsuz

Okuldan/ yüz yüze eğitimden kopuş yaşanması
Ev ortamının eğitime uygunsuzluğu
Önerilen ölçme değerlendirme sistemi
Öğrencilerin uyku düzensizliği
Eğitimde verilen teorik konuların unutulması
Önerilen ders işleme yöntemi (kamera açmama)
Kazanımlara ulaşamama

B. Olumlu

Öğretmenlerin teknoloji bilgisi ve kullanımının gelişmesi
Öğrencilerde yeteneklerin ve yaratıcılığın keşfi
“Beden eğitimi ve spor dersi her yerde yapılır” anlayışının gelişmesi
Akran değerlendirmesinin kullanımı
Teorik konuların daha kalıcı öğrenilmesi

1. Kategori: Etkiler

Çalışmada ilk ana kategori olarak kodlanan Etkiler kategorisinin temaları Uzaktan Eğitimi Etkileyenler ve Uzaktan Eğitimin Etkisi şeklindedir.

İkinci tema olan Uzaktan eğitimin etkileri de olumlu ve olumsuz olarak iki tema altında görülmektedir.

Uzaktan eğitimi etkileyenler teması; Sistemsel sorunlar (EBA), Ailenin sosyoekonomik durumu, internet bağlantısı, öğretmenlerin ilk defa “uzaktan eğitim” sisteminde çalışmaları teknoloji bilgileri, çocukların yaş dönemleri ve aile şeklinde öne çıkmıştır.

Sistemsel sorunlar	<i>“Başlangıçta hepimiz el yordamı ile yolumuzu bulmaya çalıştık. Öğretmenler teknolojiye entegre olmada aileler kadar ya da diğer ayaklar kadar zorlanmadılar. Milli Eğitim'in yönlendirmesiyle öğretmen arkadaşlarım ya da ben teknolojiye uyum sağlamada hızlı hareket ettiğimizi düşünüyorum. Başlangıçta sistemden kaynaklanan şeyler yaşandı, EBA'nın altyapısı kaldırmadı birdenbire bu kadar çok öğretmenin derse girmesini, bu kadar çok sayıda öğrenciyi de. Oralarda teknik anlamda bir sıkıntılar yaşadık. Öğrencilere Eba üzerinden, Kahoot, Wordwall, Genially gibi web 2.0 araçlarını kullanarak ödevlendirmeler yaptık onlar üzerinden değerlendirmeler yaptık. Sadece biz değil diğer öğretmenlerimiz de bunları kullandığından disiplinler arası bağı kurmakta kolay oldu” [K1]</i>
Ailelerin sosyoekonomik durumu	<i>“En çok sıkıntıyı veli-öğrenci bazında yaşadık. Şehir merkezinde oturanlar ya da belli bir gelir seviyesinde olanlarda bu sıkıntı olmadı gibi görünse de ailede birden çok çocuğu olan ailelerde sıkıntı oldu. Aynı anda çocuklarının üçünün birden dersinin olduğunu düşünün. Bir tane de bilgisayar var. Tablet yok. Hadi telefona yüklendiler telefonun ekranı küçük vs. [K1]. “Öğrencilerimiz bu salgın sürecinde ya köye gittiler ya da doğudan gelen ailelerimizin çoğu apartman kapıcılığı yaptığı için apartmanlar boşalınca geri dönmek zorunda kaldılar. Bu sebeple internetleri de olmadı. Evde kardeş sayısı ile birlikte cihazları paylaşmak zorunda</i>

	<p>kaldılar, önemli ders gördükleri temel dersler ile çakışma durumunda tercih etmek zorunda kaldılar” [K3].</p>
İnternet bağlantısı ve alt yapısının yetersiz olması	<p>“İnternet altyapısı buna çok uygun değildi bağlanamadılar sıkıntılar yaşandı. Benim gibi biraz daha kenar okulda çalışan öğretmen arkadaşlarının öğrencilerinin çok bu işte kırsal kesimde ya da köyde idi. Oralarda internet bağlantısı yoktu” [K1].</p> <p>“Öğrencilerin bazılarının tableti yok, bazıları evde 3 4 kardeş oldukları için derslerinin çakılması durumunda katılımları sıkıntı olabiliyor. Teknolojik cihazların yetersizliği, internet yetersizliği mevcut (kotalı). Neden katılmadıklarını sorduğumda; 'Annemin internet paketinde 200 mb kalmış, babamda da 100 mb kalmış.' diyerek cevap veriyor” [K6].</p>
Öğretmenlerin ilk defa “uzaktan eğitim” sisteminde çalışmaları teknoloji bilgileri	<p>“Genel anlamda hazırlıklı değiliz buna biliyorsunuz dersimiz uygulama üzerine. Bu süreçte video ve çeşitli içeriklerle öğrencilerimize yardımcı olmaya çalışıyoruz. Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan işlenmesi ve teorik anlamda gerçekleşmesi tabii ki süreçte bizi zorluyor. Ama bir şekilde öğrencilerin seviyelerine inerek güncel konulara değinerek, hem beden eğitimini sevdirmeyi hem de eğlenceli vakit geçirmeyi hedefliyorum” [K5].</p>
Çocukların yaş dönemleri	<p>“Bizim derslerimizi çocuklar aslında seviyorlar fakat şöyle bir dezavantajımız var. Empati yapmanızı rica edeceğim. Sabahleyin saat 08.30 ders başlıyor peş peşe sekiz saat dersin ya da en az olduğu gün altı saat. Zaten çocukların bir kere uyku düzeni gitti. Çocuklar açısından dezavantaj bunlar. Ergenliğe yetişkinliğe geçiş döneminde dışarı çıkamadıkları için enerjilerini aslında harcamadılar” [K1].</p> <p>“Öğrencilerin video izleme, konu anlatma vs. olduğunda canları çok sıkılıyor. Onlar hep oyun istiyor. Hâlbuki ders için izlettiğim ders videolar 4 dakika düşünün, öğrencilerin 4 dakikaya bile tahammülleri yok. Onlara da hak veriyorum haftalık 35 saat ders için bilgisayar başındalar. Küçük yaş grupları yani ortaokul öğrencileri genelde hareket istiyorlar” [K6].</p>
Aile	<p>“Bu dönemde ailelerin çocuklarının ders takibini yapması gibi oldukça önemli sorumluluğu oluştu. Çocuğunun eğitiminin planlı programlı yürütülmesinde ailenin payı büyük” [K1].</p> <p>“Öğrencinin takibinin sağlanması önemli. Yoklama aldıktan sonra biz aileyi de bilgilendiriyoruz. Çocuk derste yoksa bizzat aile ile iletişime geçiyorum. Velilerin de çoğu zaman çalışması sebebiyle çok fazla ilgilenemiyorlar maalesef” [K2].</p> <p>“Öğrencilerimiz içerisinde doğudan aşiretten kaçıp gelenler, ailevi sıkıntı yaşayıp buralara gelen ve koruma kararı alınan öğrencilerimiz var. Bu sebeple öğrencilerimiz arasında çok büyük uçlar var diyebiliriz ve böylelikle de istediğimiz bir uzaktan eğitime katılım gösteremiyoruz. İki aile grubunda yine bir uçurum var. Bu bahsettiğim bilinçli iyi aileler öğrencilerimin yanında katılım sağlıyor. Kamera arkasında gösterdiğim hareketleri onlar da yapmaya çalışıyor. Teşvik olsun diye öğrencilerime abla kardeşleriniz de katılabilir diyorum” [K3].</p>

İkinci Tema olan Uzaktan Eğitimin Olumsuz Etkisi altında; okuldan/ yüz yüze eğitimden kopuş yaşanması, ev ortamının eğitime uygunsuzluğu, MEB tarafından önerilen ölçme değerlendirme sistemi, öğrencilerin uyku düzensizliği, ders işleme yöntemi (kamera açmama), uygulama içerikli kazanımlara ulaşamama olarak belirlenmiştir.

Uzaktan Eğitimin Olumlu Etkisi altında; Öğretmenlerin teknoloji bilgisi ve kullanımının gelişmesi, Öğrencilerde yeteneklerin ve yaratıcılığın keşfi, “Beden eğitimi ve spor dersi her yerde yapılı” anlayışının gelişmesi, Akran değerlendirmesinin kullanımı, Teorik konuların daha kalıcı öğrenilmesi başlıkları ön plana çıkmıştır.

Uzaktan Eğitimin Etkisi	
Olumsuz	Olumlu
<p><u>Okuldan/ Yüz Yüze Eğitimden Kopuş Yaşanması</u> “1.dönem yani Mart’la Haziran arasındaki dönemden söz ediyorum. O dönemde çocuklar okuldan koştular. Veliler önce bir ciddiye almadı bu işi yani tatil gibi algılandı herkes açısından” [K1].</p> <p><u>Ev Ortamının Eğitime Uygunsuzluğu</u> Dediğim gibi kazanımlarımızda uzaktan eğitim sürecine uygun sadeleştirmeye gittik. Çünkü ev içinde pek uygulama yapamıyoruz [K6].</p> <p><u>MEB tarafından önerilen ölçme değerlendirme sistemi</u> “Bakanlık tarafından çocukların notla ilgili kaygılarını ortadan kaldırmak için not verilirken sınav olmadan not verileceği söylendi. Özellikle bizim derslerimiz gibi özel yetenek dersleri için çocuğun performansı derse katılımı ile orantılı olacak dendi sonra o da kaldırıldı. Böyle esneklikler sağlanınca çocuklar nasıl olsa girsek de girmesek de herhangi bir problem yaşamıyoruz dedi ve dersten kopanlar oldu” [K1].</p> <p>“En az bir sınav mecburiyeti geldikten sonra öğrencilerimiz derse katılmaya özen gösterdi tabii. Bu süreçte notlar şişti, yüksek yüksek puanlar görmeye başladılar” [K1].</p> <p><u>Öğrencilerin Uyku Düzensizliği</u> “Çocukların uykusuz, kahvaltı yapmadan, derse hazırlıksız geldiği çok oluyor.” [K1].</p> <p><u>Ders İşleme Yöntemi (Kamera Açmama)</u> Ben beden eğitimi dersinde mutlaka kamera açıyorum, hareket yaparlarken görebilmem adına. Bazı öğretmenlerimizin kamerayı açması suiistimal edildiği için ben de artık hareketleri kendim yapmaktan çok görsel içerikler koymaya başladım [K3].</p> <p><u>Uygulama İçerikli Kazanımlara Ulaşamama</u> “Kazanımlara çok fazla ulaşamadık ne yazık ki uygulama dersi olduğundan dolayı. Daha çok bu süreçte teorik üzerinden gittik, pratikte uygulamada çok fazla aşama kaydedemedik diye düşünüyorum” [K3].</p> <p>“Şimdi tabii beden eğitimi spor dersi uygulama ağırlıklı bir ders. Teorik kısmı da var. Uygulamalı alanı çok olduğu için bir dışarıda çocuklarla spor dersini işlerken mutlaka hem yapıyoruz, bazen en örnek öğrenci ile gösterip yaptırıyorduk. Çok</p>	<p><u>Öğretmenlerin teknoloji bilgisi ve kullanımının gelişmesi</u> Uzaktan eğitimde çocuklardan da birçok şey öğrendim. Çocuklar söylüyor öğretmenim oraya basacaksınız, buraya basacaksınız. Daha sonra web 2.0 araçlarının kullanımı için kurslara katıldım, onların çok faydası oldu. Özellikle Wordwall’ı daha çok kullanıyorum. Yani aslında ben bu işin başında hiçbir şey bilmediğimi anladım. Şu anda inanın çok şeyler bildiğimi düşünüyorum” [K2].</p> <p><u>Öğrencilerde Yeteneklerin ve Yaratıcılığın Keşfi</u> “Derslerim zaten genelde de oyun tabanlı oluyordu. Bu süreçte bu vasıta ile en önemlisi öğrencilerin kendi yeteneklerini keşfetmesi aynı zamanda da benim onların yaratıcılığını görme fırsatım oldu.” [K1].</p> <p><u>“Beden Eğitimi Dersi Her Yerde Yapılır” Anlayışının Gelişmesi</u> “Ama benim bu süreçte aldığım en güzel dönüt; bir öğrencimin ‘Beden eğitimi dersi sadece okulda, okulun bahçesinde, spor salonunda yapılan bir ders değilmiş. Bu ders istenirse her yerde ve her şeyi kullanarak yapılabilirmiş, bunu öğrettiniz bize ‘ cümleleri beni çok mutlu etmişti” [K1].</p> <p><u>Akran İletişiminin Kullanımı</u> “Benim özellikle katılım üzerine uyguladığım bir yöntem de öğrencileri birbirleriyle eşleştirmek. Mesela Ali ile Ayşe’yi eşleştiriyorum. Ali derse girdiğinde arkadaşının kontrolünü sağlıyor. Derse niçin katılmadığı vs bilgilendiriyor. Böyle çocuklara birbirleri ile ilgili görevler veriyorum. Herkesin derse katılımını sağlamak için Aliye sen Ayşe’den sorumlusun diyorum Ayşe derse gelmezse onun bilgisinin olmasını istiyorum.</p> <p>Sonuç itibarıyla ben birçok derse giriyorum ve bazen takibini sağlayamayabiliyorum. Böylelikle birbirlerinden haberdar oluyorlar” [K2].</p>

<p>tekrarla öğretebileceğimiz bir disiplindi” [K4].</p>	<p><u>Teorik Konuların Daha Kalıcı Öğrenilmesi</u></p> <p>“Yani teorik olarak ulaşabiliyoruz. Benim de unuttuğum çok şeyler hatırlandı teorik olarak. Yüz yüze derslerde anlatıyorsunuz ama çocukların aklı hep topta olduğu için çok fazla odaklanamıyorlar. Ama şimdi testler, yarışmalarla çocukların ilgisini çekmeye çalışıyoruz. En son geçen hafta yaptığım quizshowda tıkr tıkr hepsini yaptılar. Yani uzaktan eğitimin bu dersin teorigine fazlaca faydası oldu diyebilirim” [K2].</p>
---	--

Çalışmada ulaşılan ikinci kategori tavsiyelerdir. Uzaktan eğitim sürecinde deneyimli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslektaşlarına önerileri; rol model olmalı, yaratıcı olmalı, öğrencileri motive etmeli, ailelerle iş birliği yapmalı şeklinde ön plana çıkmıştır.

<p>Tavsiyeler</p>	<p><u>Rol Model Olmalı</u></p> <p>“Öğretmenlerimiz rol model olmalıdır. İyi örnek olabilmek için de bu işi sevmek ve doğru yapmaya özen göstermelidirler. Bizim mesleğimizde ki öncelik para olmamalı daha ağırlıklı gönül işi çünkü. Biz öğretmenlerin neye hizmet ettiğimiz, başarmaya yüklediğimiz anlam önemli. Yani öğrencileri turnuvalara hazırlamak mı, hedef kazanımlara ulaşabilmek mi ya da çocuğun yüreğine hayatına az ya da çok dokunabilmek mi?” [K1].</p> <p><u>Yaratıcı Olmalı</u></p> <p>“Öğretmenlerin yaratıcılıklarını hayal güçlerini kullanması, karşısına çıkan zorlukları başarıyla atlatabilmesi önemli ve gereklidir. Bu noktada verilerle, öğrenci, öğretmen ve yöneticilerle iletişim çok önemli onlarla işbirliği içinde olarak sorunların çözümüne gidilmelidir. Ben beden eğitimi ve spor öğretmenlerine çok güveniyorum isterlerse yapamayacakları hiçbir şey yok. Yeni genç yetişen öğretmen ve adayların kendilerini hem teknolojik anlamda hem branş anlamında yetiştirdiklerinde çok güzel şeyler yapacaklarını biliyorum” [K1].</p> <p>“Çocuklara aileleri, dede ve nineleri, mahallelerinden vs unutulmaya yüz tutmuş oyunları öğrenip bana video ile çekmelerini rica ettim ki böylelikle hem onları hem de ailelerin dahiliyetini sağlayarak güzel bir çalışma gerçekleştirdim. Ekran karşısında benim de dâhil olduğum birçok oyun oynadık kelime oyunları, hafıza oyunları vs. Oyunlarla öğrencilerinde birbirleri ile etkileşime artıyor yardımlaşarak” [K4].</p> <p><u>Öğrencileri Motive Etmeli</u></p> <p>“Ders sonlarında onların da muhakkak ders işleniş hakkında fikirlerini alıyorum. Sıkıldıkları hissettiğinde hemen durumu tekrar düzenliyorum, onları heyecanlı istekli hale getirmeye çalışıyorum” [K2].</p> <p>“Benim tavsiyem öğretmen arkadaşlarımızın çeşitli oyunlar ve içerikler hazırlayarak sıkıntılarını gidermeleri onları deste tutabilmelerini öneririm.” [K3].</p>
--------------------------	---

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın amacı COVID -19 salgını nedeniyle uygulanan acil uzaktan eğitimde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin deneyimlerini derinlemesine incelemek ve ders kazanımlarına ulaşmaya yönelik çözüm önerilerini öğrenmektir. Bu amaçla araştırmaya katılan öğretmenler, acil uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğunu aynı zamanda uzaktan eğitimi de etkileyen çeşitli sebeplerin varlığından bahsetmişlerdir. Bunun yanında acil uzaktan eğitim sürecinde edindikleri tecrübelerle meslektaşlarına önerilerde bulunarak katkı sağlamışlardır. Katılımcıların görüşmeler sırasında yöneltilen sorulara vermiş oldukları yanıtlardan elde edilen tema ve kodlara ilişkin bulgular aşağıda tartışılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sistemsel (EBA) problemler ve çevrim içi eğitim için gerekli internet bağlantısına erişim ve bağlantıdaki kopmalar sebebiyle eğitimin olumsuz etkilendiği yönündedir. Literatürde çalışma bulgularını destekler nitelikte alt yapı ve internet erişim sorunlarının uzaktan eğitim sürecini olumsuz etkilediğini gösteren çalışmalar vardır (Bayburtlu, 2020; Er Türküresin, 2020; Jeong ve So, 2020; Kan ve Fidan, 2016). Pakistan’da üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun uzaktan eğitimi başaramadığı, teknik ve ekonomik sorunlar nedeniyle internet erişiminde güçlük yaşadıkları, öğretmenle yüz yüze etkileşim eksikliğinin büyük bir problem olarak algılandığı belirtilmiştir (Muhammed ve Kainat, 2020). Çalışmada ifade edilen uzaktan eğitimi etkileyen diğer sebepler ailenin sosyoekonomik durumu, öğretmenlerin ilk defa “uzaktan eğitim” sisteminde çalışmaları ve teknoloji bilgileridir. Velilerin sosyoekonomik durumları, öğrencilerin sahip olduğu farklı imkânlar fırsat eşitsizliğine yol açmaktadır (Bennett vd., 2020). Salgının yarattığı yeni süreç ve sonrasında yapılan planlamalar öğretmen, öğrenci ve ailelerin hazırlıksız yakalanmalarına neden olmuştur. Bulgulara paralel olarak; COVID-19 salgını sürecinde Çin örneğinde yapılan araştırmada öğretmenlerin çevrim içi öğretime geçiş ve uygulama için hazırlıksız hissettikleri belirlenmiştir (Chiemek ve Imafidor, 2020). Dolayısıyla öğretmenlerin beklenemedik durumlara karşı çözüm ve içerikler üretebilmesi adına teknoloji kullanım yetkinliklerini artırması gerekmektedir. Can (2020) tarafından uzaktan eğitim platformlarının etkili kullanımı, öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanımı konusunda yeterli donanıma sahip olmasıyla doğru orantılı olduğunu ve bu anlamda uzaktan eğitimde görev alacak öğretmenlerin, bilişim teknolojileri alanında donanımlı olmalarının önemli olduğunu vurgulamıştır.

Çalışmada çocukların yaş dönemlerinin uzaktan eğitimi etkilediği; küçük yaş gruplarının dikkat sürelerine bağlı olarak ekran karşısında fazla kalmalarının sıkılmalarına ve farklı uygulamalara ihtiyaç duydukları bulgusuna ulaşılmıştır. Kamera açma zorunluluklarının olmaması sebebiyle de sağlıklı takibin yapılamadığı ifade edilmiştir. Acil uzaktan eğitime ailenin desteği konusunda bulgular mevcuttur. Fidan (2020) tarafından yürütülen araştırmada ilkökul öğretmenlerinin çalışan velilerin sürece yeterince katkı yapamamasından yakındığı ifade edilmiştir. Can (2020) da uzaktan eğitimin başarılı devam edebilmesi için yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin sürece etkin katılımının şart olduğunu ifade etmiştir.

Araştırma bulgularının “acil uzaktan eğitimin olumsuz etkisi” teması altında yer alan okuldan/ yüz yüze eğitimden kopma yaşanması, ev ortamının eğitime uygunsuzluğu yer almaktadır. Öğrencilerin alışkın oldukları ortamdaki ani ayrılışları ile ev ortamında sürdürmeye başladıkları eğitimde zorlayıcı faktörlerin olduğu açıktır. Kavuk ve Demirtaş (2021) acil

uzaktan eğitim sürecinde ailelerin müdahalesi, canlı dersler için öğrencilere uygun öğrenme ortamının hazırlanmamasının eğitim ortamlarını sağlıklı hale getirdiğini kaydetmiştir. Benzer şekilde Mohan ve diğeleri (2020) uzaktan eğitim sırasında ev ortamındaki diğer kardeş ve çocuklar nedeniyle sessiz bir ortam oluşmasında zorluklar yaşandığını kaydetmiştir. Öğrencilerin uyku düzensizliği, önerilen ders işleme yöntemi (kamera açmama) gibi durumların ifade edilmesi; ev ortamındaki uygunsuzluğun ve öğrencilerin okul ciddiyetinden uzak olması sebebiyle uyku/uyanma saatlerinde esnekliğin oluşması ve derse hazırlıksız gelmeleri gibi nedenlerden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Öğretmenler için olumsuz olduğu ifade edilen bu durumların öğrenciler tarafından olumlu olarak kabul edildiğini açıklayan bir araştırma; derslere istenildiğinde katılma olanağı olması, yoklama gibi katılım denetiminin olmaması ve istenildiği zaman derslerin izlenebilmesi gibi özerklik alanlarının mevcudiyetinin öğrenciler tarafından uzaktan eğitimin olumlu yönleri olarak değerlendirildiği ifade edilmiştir (Erzen ve Ceylan, 2020).

Çalışmada elde edilen ölçme değerlendirme sistemi, eğitimde verilen teorik konuların unutulması ve kazanımlara ulaşamama bulguları literatürle uyumludur. Kavuk ve Demirtaş (2021) uzaktan eğitimde yaşanan sorunları ele aldıkları çalışmada diğer faktörlere ek olarak ölçme ve değerlendirmenin etkili olmaması, ödev kontrolü yapamama ve ders kazanımlarının tam olarak sağlanmamasından söz etmiştir. Erkoca (2021) öğrencilerin derse olan ilgilerinin azlığından bahsederken, Keskin ve Özer Kaya (2020) web tabanlı uzaktan eğitimde öğrencilerin uygulama yapmadan sadece dinleyerek öğrenmesinin ve yeterli geribildirim alamamalarının bilginin kalıcılığını olumsuz etkileyebileceği sonucuna varılmıştır.

Beden eğitimi ve spor gibi uygulamaya yönelik derslerin işlenebilmesi için öğretmen-öğrenci etkileşiminin sorunsuz gerçekleştirilebilmesi ve ders materyalinin teminin sağlanabilmesi kazanımlara ulaşmada oldukça önemlidir. COVID-19 salgını döneminde özellikle uygulamalı derslerde yetersiz kalındığını ve malzeme temininde sorunlar yaşandığı yönünde bulgular vardır (Kahraman, 2020; Keskin ve Özer Kaya, 2020). Literatürde uzaktan eğitime yönelik; ders içerikleri ve dokümanlarının geliştirilmesi (Atik, 2020); materyallerin çeşitlendirilmesi, zengin içeriklerin, güncel uygulama ve yazılımların kullanımı önerileri mevcuttur (Başaran vd., 2020). Buna istinaden uzaktan eğitime uyum sağlanması ile öğretmen ve öğrencilerin teknoloji bilgisi ve kullanımının gelişmesi, süreçte dersin kazanımlarına ulaşmaya yönelik malzemelerin imkânlar doğrultusunda oluşturulmasının öğrencilerin yetenekleri ve yaratıcılığın keşfini sağladığı ifade edilmiştir. Çalışmada ifade edilen “Beden eğitimi ve spor dersi her yerde yapılır” anlayışının gelişmesi, öğrenciler tarafından beden eğitimi ve spor dersinin bir top ve mekân sınırlarından çıkıp yeni boyutta algılanması önemli bulgular arasındadır. Akkaş ve diğeleri (2020) ise salgın ile birlikte uzaktan eğitim uygulamalarının okullar için alternatif değil eğitimin bir parçası olacağını, öğretmenlerin bu süreçte farkındalıklarının arttığını kaydetmiştir.

Çalışmada beden eğitimi ve spor dersinin teorik konularının daha kolay ve kalıcı öğrenildiği aynı zamanda akranların birbirlerini değerlendirme fırsatı bulup sosyal kaynaşmanın olduğu belirtilmiştir. Çetin, Yılmaz ve İlhan (2021) tarafından yapılan çalışmada uzaktan eğitimin teorik bilgilerin öğrencilere aktarımında kolaylık sağladığı bulgusu paylaşılmıştır.

Araştırmada uzaktan eğitim sürecinde deneyimli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin meslektaşlarına önerileri; rol model olmalı, yaratıcı olmalı, öğrencileri motive etmeli, ailelerle iş birliği yapmalı şeklinde ön plana çıkmıştır.

Sonuç olarak; katılımcı öğretmenlerin uzaktan eğitimdeki deneyimleri ve ders kazanımlarına ulaşmaya yönelik çabaları dikkate alındığında süreçte karşılaşılan sorunların daha çok sistemsel ve teknolojiye erişimdeki sıkıntıların oluşturduğu görülmektedir. Derslerin daha nitelikli hale gelebilmesi için öğretmenlerin bilgi teknolojilerini etkin şekilde kullanabilmeleri gerektiği ve bu amaçla öğretmenlerin bilgisayar ve internet tabanlı teknolojileri kullanma konusunda yetkin hale gelmesinin oldukça önemli olduğu görülmektedir. Ani gelişen durum ve şartlara karşı öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi ve diğer tüm paydaşların (ebeveyn, okul yöneticileri, öğrenciler) işbirliği içerisinde olmasının sürece daha hızlı uyum sağlayabilmek için gerekli olduğu düşünülmektedir.

Öneriler

- Acil uzaktan eğitim durumlarına hazırlıklı olunması adına öğretmenlerimizin bu süreçteki deneyimlerine yönelik daha fazla çalışma yapılmalıdır.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin acil uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları ve kazanımlara ulaşmada olumlu sonuçlar veren uygulamalar olan teorik konuların teknoloji ile daha kalıcı öğrenilmesi ve öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesi yüz yüze eğitimde de sürdürülmelidir,
- Acil uzaktan eğitim sürecinde geliştirilen çözümlerin salgın sonrası yüz yüze eğitimde kullanılıp kullanılmadığına yönelik çalışmalar yapılmalıdır,
- Öğrencilerin gelişim süreci ve sağlıkları dikkate alınarak acil uzaktan eğitim sürecinde bile dersin uzaktan artı yüz yüze planlaması yapılmalıdır,
- Mevcut öğretmenlere teknoloji kullanımı üzerine hizmet içi eğitim sunulmalı ve aday öğretmenlerin seminer programlarında teknoloji içerikli eğitimlere sıkça yer verilmelidir,
- Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının lisans eğitim programlarında 1. yarıyılıda yer alan Bilişim Teknolojileri ve 3. yarıyılıda yer alan Öğretim Teknolojileri derslerine ek olarak 7 ve 8. yarıyıllarda çeşitli web teknolojileri ile derse yönelik içerik ve uygulamaların zenginleştirilmesini içeren dersler eklenmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akkaş Baysal, E., Ocak, G. (2020). COVID-19 salgını sonrasında okul kavramındaki paradigma değişimine ve okulların yeniden açılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18 (2), 676-705.
- Arastaman, G., Öztürk Fidan, İ., Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: kuramsal bir inceleme. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal of Education Faculty)*, 2018; 15(1):37-75.
- Arora, A.K. & Srinivasan, R. (2020). Impact of pandemic COVID-19 on the teaching-learning process: a study of higher education teachers. *Prabandhan: Indian Journal of Management*, 13(4): 43-56.
- Bailey, R. (2006). Physical education and sport in schools: A review of benefits and outcomes. *Journal of School Health*, 76(8): 397-401.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., Şahin, E. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/egitim/issue/54643/753149>
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi (DEUHFED)*, 9(1), 23-28
- Bayburtlu, Y.S. (2020). COVID-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44460>
- Bennett, R., Uink, B., & Cross, S. (2020). Beyond the social: cumulative implications of covid-19 for first nations university students in australia. *Social Sciences & Humanities Open*, 2(1). <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2020.100083>
- Bogdan, R.C. & Biklen, S.K. (2007). *Qualitative research for education: an introduction to theory and methods* (5th edition). Boston: Allyn & Bacon.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Can, E. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Chiemeke, S. & Imafidor, O. M. (2020). Web-based learning in periods of crisis: Reflections on the impact of COVID-19”, *International Journal of Computer Science & Information Technology (IJCSIT)*, 12(3), 33-46.
- Coşkun, R. (2019). Türkçe nitel araştırmalarda nitelik sorunu: nitel araştırmalar ne kadar bilimsel? 6. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi: Multicongress, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, 26-27 Nisan 2019.
- Crawford, J., Butler-Henderson, K., Jurgen, R., Malkawi, B. H., Glowatz, M., Burton, R., & Lam, S. (2020). COVID-19: 20 countries’ higher education intra-period digital pedagogy responses. *Journal of Applied Learning & Teaching*, 3.
- Çelik, H., Başer Baykal, N. ve Kılıç Memur, H. N. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 379-406. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m>.
- Çetin, M., Yılmaz, S. H., & İlhan, E. L. (2021). Koronavirüs (COVID-19) Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitim; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Perspektifinden. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 136- 161.
- Di Pietro, G., Biagi, F., Dinis Mota Da Costa, P., Karpinski, Z., & Mazza, J. (2020). The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets, EUR 30275 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, ISBN 978-92-76-19937-3, doi:10.2760/126686, JRC121071.
- Elango, R., Gudep, V. K., Selvam, M. (2008). Quality of e-Learning: an analysis based on e-learners' perception of e-learning. *Electronic Journal e-Learning*, 6(1), 31-44.
- Er Türküresin, H. (2020). COVID-19 pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim, 597-618. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.787509>
- Erkoca, M. C. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ilgisi – bir çalışma. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 148-163.
- Erzen, E. & Ceylan, M. (2020). COVID-19 salgını ve uzaktan eğitim: Uygulamadaki sorunlar Ekev Akademi Dergisi, 24 (84), 229-248.
- Fidan, M. (2020). COVID-19 belirsizliğinde eğitim: ilkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 24-43.
- Flack, C. B., Walker, L., Bickerstaff, A., Earle, H., & Margetts, C. (2020). Educator perspectives on the impact of COVID-19 on teaching and learning in Australia and New Zealand. Melbourne, Australia: Pivot Professional Learning.

- Gudmundsdottir, G.B. & Hathaway, D.M. (2020). We always make it work: teachers' agency in the time of crisis. *Jl. of Technology and Teacher Education*, 28(2), 239-250.
- Hodges, C., Moore, S., Locke, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*. <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>.
- Jeong, H. C., & So, W. Y. (2020). Difficulties of online physical education classes in middle and high school and an efficient operation plan to address them. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(19), 7279. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197279>
- Joshi, A., Vinay, M., & Bhaskar, P. (2020). Impact of coronavirus pandemic on the Indian education sector: perspectives of teachers on online teaching and assessments. *Interactive Technology and Smart Education*, 1741-5659.
- Kahraman, M.E. (2020). COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: temel tasarım dersi örneği. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6(1), 44-56.
- Kan, A., Fidan, E. (2016). Türk dili dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları. *Turkish Journal of Educational Studies*, 3(2), 23-45. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/turkjes/issue/34168/377812>
- Kavuk, E., Demirtaş, H. (2021). COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar. *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi (e-ijpa)*, 1(1), 55-73.
- Keskin, M., Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 Sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Koca, C. (2017). Spor bilimlerinde nitel araştırma yaklaşımı. *Spor Bilimleri Dergisi, Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 28 (1), 30-48
- Mailizar, Almanthari, A., Maulina, S., Bruce, S. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the covid-19 pandemic: the case of indonesia. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 16(7), em1860.
- MEB (2018). *Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*, Ankara.
- Merriam, Sharan B. & Grenier Robin S. (2019). *Qualitative research in practice: examples for discussion and analysis (Second Edition)*. John Wiley & Sons, USA.
- Mohan, G., McCoy, S., Carroll, E., Mihut, G., Lyons, S. & Domhnaill, C. M. (2020). Learning for all? Second-level education in Ireland during COVID-19. *ESRI Survey and Statistical Report Series, Number 92*.
- Moore, M. G. (1991). Editorial: Distance education theory. *American Journal of Distance Education*, 5:3, 1-6, <https://doi.org/10.1080/08923649109526758>.
- Morgan, K., Kingston, K., & Sproule, J. (2005). Effects of different teaching styles on the behaviors that influence motivational climate and pupils' motivation in physical education. *European Physical Education Review*, 11(3): 257-285.
- Muhammed, A., Kainat, A. (2020). Online learning amid the COVID-19 pandemic: students' perspectives. *Online Submission*, 2(1), 45-51.
- OECD, (2021). *Küresel Eğitimin Durumu-Pandemide 18 Ay*. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1a23bb23-en>.
- Özer, M. (2020). Educational policy actions by the ministry of national education in the times of COVID-19. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/54020/722280>
- Perreault, W. D. & Leigh, L. E. (1989). Reliability of Nominal Data Based on Qualitative Judgments. *Journal of Marketing Research*, Vol. XXVI, 135-48.
- Roffe, I. (2004). E-learning for SMEs competition and dimensions of perceived value. *Journal of European Industrial Training*, 28(5), 440-455.
- Smith, J.A., Osborn, M. (2015). Interpretative phenomenological analysis as a useful methodology for research on the lived experience of pain. *Br J Pain*, 9(1):41-2. doi: 10.1177/2049463714541642.
- Tadesse, A.W., Mihret, S., Biset, G., Muluneh, A. (2020). Psychological Impacts of COVID-19 among College Students in Dessie Town, Amhara Region, Ethiopia; Cross-sectional Study. *Research Square*.
- Tadesse, S. & Muluye, W. (2020). The impact of COVID-19 pandemic on education system in developing countries: A review. *Open Journal of Social Sciences*, 8, 159-170.
- Talbot, M. (2001). The case for physical education. In: Doll-Tepper, G., Scoretz, D., *World Summit on Physical Education*, Berlin, Germany: ICSSPE; 39-50.
- UNO (2020 August). *Education during COVID-19 and beyond*. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, UNESCO. Paris, France.
- Van Manen, M. A. (2014). On ethical (in) decisions experienced by parents of infants in neonatal intensive care. *Qualitative Health Research*. 24(2) 279-287, <https://doi.org/10.1177/1049732313520081>.
- YEGİTEK-MEB (2020). *Sayılarla Uzaktan Eğitim*. <http://yegitek.meb.gov.tr/www/sayilarla-uzaktan-egitim/icerik/3064>.

- Yılmaz, E., Mutlu, H., Güner, B., Doğanay, G., Yılmaz, D. (2020). Veli Algısına Göre Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitimin Niteliği. Palet Yayınları, Konya.
- Zhang, X. (2020). Thoughts on large-scale long-distance web-based teaching in colleges and universities under novel coronavirus pneumonia epidemic: a case of Chengdu University. In Proceedings of the 4th International Conference on Culture, Education and Economic Development of Modern Society (ICCESE), 1222-1225.